

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра педагогічної та вікової психології

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни

ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНА І ДИТЯЧА

підготовки

бакалавра

спеціальності

013 – початкова освіта

освітньо-професійної програми

Початкова освіта

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Психологія педагогічна і дитяча»
підготовки бакалавра, галузі знань 01 освіта\педагогіка, спеціальності 013
початкова освіта, за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта»

Розробник: Бабій М.Ф., канд.психол. наук, доцент кафедри педагогічної
та вікової психології.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні
кафедри педагогічної та вікової психології

протокол № 2 від 14 вересня 2021 р.

Завідувач кафедри:

Гошовський Я.О.

Силабус навчальної дисципліни «Психологія педагогічна і дитяча»
підготовки бакалавра, галузі знань 01 освіта\педагогіка, спеціальності 013
початкова освіта, за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта»

Розробник: Бабій М.Ф., канд.психол. наук, доцент кафедри педагогічної
та вікової психології.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні
кафедри педагогічної та вікової психології

протокол № 2 від 14 вересня 2021 р.

Завідувач кафедри:

Гошовський Я.О.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта\педагогіка, 013 початкова освіта, «початкова освіта» бакалавр	Нормативна
		перший
Кількість годин/кредитів 120/4		Семестр <u>2-ий</u> Лекції 30 год. Практичні 30 год. Лабораторні ____ год.
ІНДЗ: є		Самостійна робота <u>52</u> год. Консультації <u>8</u> год. Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
заочна форма навчання м/с	01 Освіта\Педагогіка, 013 початкова освіта, «Початкова освіта», бакалавр	Нормативна
		Рік навчання перший
Кількість годин/кредитів 90/3		Семестр <u>2-ий</u> Лекції 10 год. Практичні 10 год. Лабораторні ____ год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота <u>60</u> год. Консультації <u>10</u> год. Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

ППП *Бабій Микола Федорович*

науковий ступінь *канд. психологічних наук*

Вчене звання *доцент*

Посада *доцент кафедри педагогічної та вікової психології*

Контактна інформація (тел.095-69-34-193, електронна адреса nf9963@ukr.net)

Дні занять (посилання на електронний розклад)

III. Опис дисципліни

1.Анотація курсу

Програма навчальної дисципліни «Психологія педагогічна і дитяча» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 013 початкова освіта, освітнього ступеня «бакалавр».

Зорієнтована на формування у студентів знань про особливості онтогенезису людської психіки та вплив на цей процес навчання та виховання.

Навчальний курс є прикладною дисципліною, яка входить до галузевих напрямків: «Психологія розвитку» та «Психологія діяльності». Окремі теми пов'язані з такими науками як: загальна психологія, педагогіка, фізіологія людини, філософія.

2.Пререквізити

Загальна психологія та вікова психологія.

3.Постреквізити

Патопсихологія, психогігієна та спеціальна психологія.

4.Мета і завдання навчальної дисципліни

Розкрити основні фундаментальні положення та закономірності психологічної науки, а також озброїти слухачів міцними теоретичними знаннями з психології, які допоможуть їм сформувати адекватну поведінку у відповідності до умов професійної діяльності.

5.Результати навчання (Компетентності)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

- основні поняття з психології;
- основні методи психолого-педагогічних досліджень;
- основні закономірності особистісного та інтелектуального розвитку індивіда під впливом навчання та виховання;
- механізми і закономірності навчання та виховання;

- психологічні аспекти інтелектуального розвитку;
- психологічні теорії;
- психологічні особливості розвитку у період дитинства;
- психологічні процеси та стани.

вміти:

- визначати механізми та закономірності розвитку дітей,
- розкривати особливості прояву інтелектуальної сфери;
- визначати зв'язки між рівнем інтелектуального і особистісного розвитку;
- визначати особливості організації та управління навчальною діяльністю учнів і вплив цих процесів на їх інтелектуальний і особистісний розвиток та навчально-пізнавальну активність;
- застосовувати базові методики психологічних досліджень.

6. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2.

(денна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак. т.	Са м. роб .	Кон с.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1 Розвиток психіки в онтогенезі						
Тема 1. Лекція «Педагогічна психологія як галузь психологічної науки Тема прак. заняття: Напрями, концепції, теорії педагогічної психології.	13	3	3	5	2	Усне опитування 2 бала
Тема 2. Лекції: «Навчання та виховання» Тема прак. заняття: «Інститути соціалізації»	13	3	3	5	2	Усне опитування 2 бала
Тема 3. Лекції: «Рефлекторна активність після народження» Тема прак. заняття: «безумовні і умовні рефлекси»	13	3	3	5	2	Усне опитування 2 бала
Тема 4. Лекції: «Показники та критерії розвитку психіки» Тема прак. заняття: «Фактори розвитку»	13	3	3	5	2	Усне опитування 2 бала

Тема 5. Лекції: «Вік немовля» Тема практи. заняття: «розвиток психіки від 0-1р»	11	3	3	5	2	Усне опитування 2 бала
Тема 6. Лекції: «Розвиток психіки від 1-3 років» Тема практи. заняття: «Основні новоутворення віку»	11	3	3	5		Усне опитування 2 бала
Тема 7. Лекції: «Розвиток пізнавальної сфери у дошкільному віці» Тема практи. заняття: «Основні новоутворення у пізнавальній сфері»	11	3	3	5		Усне опитування 2 бала
Тема 8. Лекції «Розвиток особистісної сфери дошкільника» Тема практи. заняття: «Основні новоутворення у особистісній сфері»	11	3	3	5		Усне опитування 2 бала
Тема 9. Лекції «Розвиток пізнавальної сфери у молодшому шкільному віці» Тема практи. заняття: «Вплив навчання на розвиток молодшого школяра»	11	3	3	5		Усне опитування 2 бала
Тема 10. Лекції «Розвиток особистісної сфери у молодшому шкільному віці» Тема практи. заняття: «Роль вчителя у розвитку молодшого школяра»	13	3	3	7		Усне опитування 2 бала
Разом за модулем 1	120	30	30	52	8	30
Види підсумкових робіт (за потреби)						Балів
Модульна контрольна робота						60 балів
ІНДЗ						10 балів
Інше (вказати)						
Всього годин/ Балів	120	30	30	52	8	120 год.\ 100 балів

Заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1 Розвиток психіки в онтогенезі						

Тема 1. Лекція «Педагогічна психологія як галузь психологічної науки Тема практ. заняття: Напрями, концепції, теорії педагогічної психології	28	1	1	24	2	Усне опитування 8 балів
Тема 2. Лекції: «Навчання та виховання» Тема практ. заняття: «Інститути соціалізації»	14	1	1	10	2	Усне опитування 8 балів
Тема 3. Лекції: «Вік немовля» Тема практ. заняття: «розвиток психіки від 0-1р»	14	1	1	10	2	Усне опитування 8 балів
Тема 4. Лекції: «Розвиток психіки від 1-3 років» Тема практ. заняття: «Основні новоутворення віку»	14	1	1	10	2	Усне опитування 8 балів
Тема 5. Лекції: «Розвиток пізнавальної сфери у дошкільному віці» Тема практ. заняття: «Основні новоутворення у пізнавальній сфері»	12	1	1	10		Усне опитування 8 балів
Тема 6. Лекції «Розвиток дошкільника Тема практ. заняття: Основні новоутворення у особистісній сфері»	12	1	1	10		Усне опитування 8 балів
Тема 7. Лекції «Розвиток пізнавальної сфери у молодшому шкільному віці» Тема практ. заняття: «Вплив навчання на розвиток молодшого школяра»	13	1	2	10		Усне опитування 8 балів
Тема 8. Лекції «Розвиток особистісної сфери у молодшому шкільному віці» Тема практ. заняття: «Роль вчителя у розвитку молодшого школяра»	13	1	2	10		Усне опитування 8 балів
Разом за модулем 1	120	8	10	94	8	40
Види підсумкових робіт (за потреби)						Балів
Модульна контрольна робота						60 балів
ІНДЗ						немає
Інше (вказати)						
Всього годин/ Балів	120	8	10	94	8	120 год.\ 100 балів

Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3
(денна форма навчання)

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Історія розвитку вікової психології	5
2	Методика проведення тестів у початковій школі	5
3	Види олігофренії	5
4	Структура діяльності педагога	5
5	Фізіологічні зміни від 0-1р.	5
6	Неврози у віці від 1-3 років	5
7	Діагностика пізнавальної сфери у дошкільника	5
8	Діагностика особистісної сфери дошкільника	5
9	Психічний розвиток підлітка	5
10	Психічний розвиток старшокласника	7
	Разом	52

Таблиця 3 А
(заочна форма)

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Історія вікової психології	10
2	Методика проведення тестів у початковій школі	10
3	Типи олігофренії	10
4	Структура діяльності педагога	10
5	Фізіологічні зміни від 0-1р.	10
6	Неврози у віці від 1-3 років	10
7	Діагностика пізнавальної сфери у дошкільника	10
8	Діагностика	10

	особистісної сфери дошкільника	
9	Психічний розвиток підлітка	7
10	Психічний розвиток старшокласника	7
	Разом	94

За виконану роботу подається звіт

IV. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).

- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

V. Підсумковий контроль (екзамен)

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Причини появи вікової психології
2. Предмет задачі, теоретичне та практичне значення.
3. Психодіагностичні методи та їх характеристика.
4. Експериментальні методи.
5. Емпіричні методи.
6. Історія розвитку науки.
7. Фактори розвитку.
8. Показники розвитку.

9. Соціальне середовище та його види. Що таке соціальна ситуація розвитку?
10. Параметри готовності до школи.
11. Сучасна вікова періодизація.
12. Фізіологічні процеси після народження.
13. Розвиток нервової системи до народження.
14. Прояв безумовних рефлексів після народження.
15. Прояв умовних рефлексів після народження.
16. Вплив біологічних факторів на розвиток людини до народження.
17. Вплив соціальних факторів на розвиток людини до народження.
18. Біогенетична теорія.
19. Соціогенетична теорія.
20. Прояв нервової системи у віці немовля.
21. Розвиток рухів у віці немовля.
22. Прояв відчуттів та пам'яті у віці немовля.
23. Провідна діяльність у віці немовля та її характеристика.
24. Види прив'язаності у віці немовля.
25. Види страхів у віці немовля.
26. Розвиток мови у віці немовля.
27. Основні новоутворення у віці немовля.
28. Розвиток мови у ранньому дитинстві.
29. Орієнтувальний рефлекс та предметна діяльність у ранньому дитинстві.
30. Прояв уваги та відчуттів у ранньому дитинстві.
31. Прояв пам'яті, мислення та уяви у ранньому дитинстві.
32. Відкриття власного „Я”.
33. «Криза» трьох років.
34. Прояв почуттів та волі у ранньому дитинстві.
35. Прояв уваги та відчуттів у дошкільника.
36. Прояв мислення у дошкільника.
37. Пам'яті, уява у дошкільника.

38. Прояв та розвиток мови у дошкільника.
39. Анатомічні та фізіологічні зміни у дошкільника.
40. Роль батьків у розвитку особистісної сфери дошкільника.
41. Роль ровесників у розвитку особистісної сфери дошкільника.
42. Провідна діяльність дошкільника.
43. Поняття «провідна діяльність».
44. Стосунки у початкових класах
45. Навчання як провідна діяльність у початкових класах
46. Роль батьків у підтримці інтересу до навчання у початковій школі.
47. Роль вчителя у підтримці інтересу до навчання у початковій школі.
48. Роль дитини у підтримці інтересу до навчання у початковій школі.
49. Почуття та воля у початковій школі.
50. Розвиток мови та мовних навичок у початковій школі.
51. Принцип історизму.
52. Критерії вікової періодизації.
53. Пізнавальні процеси у початковій школі.
54. Прояв почуттів та волі у дошкільника.
55. Психологія навчання.
56. Психологія виховання.
57. Структура діяльності вчителя.

Питання, завдання заліку зазначати у силабусі дисципліни не обов'язково.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія: навч. пос. для студ. ВНЗ. Київ, Центр навчальної літератури, 2019. С. 112.
2. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Практикум. Київ, КНТ. 2019. С. 204.
3. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія: навч. пос. для студ. ВНЗ. Київ, Центр навчальної літератури, 2019. С. 392 .
4. Дуткевич Т. В. Дошкільна психологія: навч. пос. для студ. ВНЗ. – Київ, Центр навчальної літератури, 2020. С.392.
5. Кацавець Р. Вікова психологія. Київ, Алерта. С. 112.
6. Корчакова Н.В. Психологічні основи дитячої само презентації . Київ, Центр навчальної літератури 2021. С. 384.
7. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції. Київ, Університетська книга. 2019. С. 384.
8. Кулагіа І.Ю. Психологія розвитку і вікова психологія. Полный жизненный цикл развития человека. Москва, Академический проект. 2020. С. 420.
9. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія: навч. пос. для студ. ВНЗ. Київ, Центр навчальної літератури. 2019. С. 128.
10. Писоцький В.П. Психічний розвиток та формування особистості в онтогенезі. Київ, КНТ 2019. С. 144.
11. Обухова, Л. Ф. Вікова психологія : учебник для среднего профессионального образования. Москва, Издательство Юрайт. 2020. С. 460.
12. Рекреаційна психологія дитинства. Теорія і практика. Київ.: Центр навчальної літератури 2020. С. 320.
13. Самігін С. П. Психологія розвитку і вікова психологія. Самара, Феникс. 2020. С. 315.
14. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О.П., Пасєка О. В. Вікова психологія . Київ, Центр навчальної літератури 2020. С. 384.